

9-4 99 (Bp XII)

ESTI HÍRLAP

1972 JUN 23

Seper Kajetántól Mesterházi Lajosig

244 Írók, költők kapcsolata Kispesttel

Az elnök úr inasévei ♦ Gyűjtőfogházi emlékek

Lelkes magánszemélyek és nem kevésbé lelkes hivatalnokok valóban áldozatos tevékenységével gyűlik már régóta Kispesten egy ma már számban is jelentős helytörténeti anyag. A kispesti helytörténeti gyűjtemény pár évvel ezelőtt állandó helyet is kapott, s azóta időről időre érdekes kis kiállításokkal találkozhatunk a Rákóczi utca 4-ben.

Ne tovább a határkőnél

Kronológiai sorrendben helyezték el a gazdag anyagot. *Seper Kajetánnal* kezdődik a sor. Ez a férfiú 1853-tól 1912-ig élt, szerkesztője volt a *Darázs* című élcslapnak és a *Kispest—Szentlőrinci Lapoknak*. Kritizáló, izgága újságíró lévén, összeütközött a község (akkor még Kispest az volt!) vezetőivel is, és a *Kispesti Hírlap* szerkesztőivel is. Öt hétre még a gyűjtőfogházba is bedugták egyik sajtópere után. Ott emlékiratait írta *Gyűjtőfogházi emlékek* címen. Egy időre kitiltották Kispestről. A Határ- csárdába fészkelte be magát, annak ajtajából beszélgetett a hozzá kilátogatókkal, merthogy a határkőtől húzott képzeletbeli vonalat nem léphette át.

A ma is élő *Ács Tivadar* a század első felében kispesti lapokban írta meg dél-amerikai utazásainak emlékeit. Egyik könyvének pedig ez a címe: *Régi kispestiek*. *Madarassy László* jogász és író élete végén két évig Kispest főjegyzője volt.

Esküvel és örökre...

Ady Endrének is voltak közvetett kapcsolatai Kispesten. A Kossuth utca 29-

ben lakott *Szombatfalvy Albert* gyógyszerész, *Csinszka* apjának egyik barátja. Neki írt *Csinszka* levelet, kérte; beszéljen apjával, hogy az engedélyezze Adyval való házasságát. „*Szeretem halálosan komolyan, esküvel és örökre Ady Endrét...*” — írta.

Móricz Zsigmond lakott is Kispesten, odaköltözött a család, a *Petőfi Sándor* utca 70-be, 1902-ben. Itt ismerete meg *Holics Eugéniát*, azaz *Jankát*, akit 1905 júniusában feleségül vett. Amikor *Móricz* nevét megismerte az ország, már nem Kispesten lakott. De már ott is írt. Sok mindent. Például a *Tasziló*, az *aranyos* című 3 felvonásos „*énekes bohózatot*”, egyenesen a *Kispesti Színháznak*, amelyet az 1902. november 8-án — az egykori színlap tanúsága szerint — be is mutatott.

Kakuk Marci

Tersánszky Józsi Jenő 1920—21-ben valami Tarféle panzióban, majd pedig albérlésben lakott Kispesten. Itt volt „szegődményes díjnok”, könyvtáros, s itt pályázott meg egy ugyancsak nyomorúságosan fizetett, de valamivel mégis jövedelmezőbb állást; városi írónak jelentkezett. Nem kapta meg az állást, egy gazdag helyi iparos fiának adták helyette. *Az elnök úr inasévei* című művének „elnök urát” állítólag a kispesti ipartestület elnökéről mintázta. És még valami: *Kakuk Marci* című vígjátékát a Kispesti Színház mutatta be elsőként, még 1926-ban.

Az 1920-as évek elején *Gergely Sándor* is lakott Kispesten, majd a harmincas években, az illegális idején többször is ott rejtőzködött.

Vakációban

Végül még néhány név, abécé sorrendben. *Abody Béla* tanított Kispesten, a Pannónia úti iskolában. *Fehér Tibor* diákkorát töltötte ott, cikkei jelentek meg a *Kispest—Pestszentlőrinci Híradóban*. *Illés Béla* 1945-ben a Kispesten állomásozó szovjet hadtesttel töltött ott pár napot. *Mátyás Ferenc* 1946 és 1949 között főszerkesztője volt a *Szabad Lőrinc*, illetve a *Kispesti Hírek* című lapoknak. *Mesterházi Lajos* a Wekerle-telepről indult. Ott született, s töltötte gyermekéveit. Azoknak az éveknek az emléket idézi a *Vakációban* meg *Az ártatlanság korában*.

Milyen egyszerű, mégis kitűnő ötlet: összeállítani, hogy az írók, költők közül kinek „mi köze van” egy kerülethez. S lám, milyen jó anyag gyűlhet össze.

M. Tolnay István